Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
КАБИНЕТ МИНИСТРА
Број: 601-00-9/2020-01
Датум: 16.03.2020. године
Београд
Немањина 22-26

ОСНОВНА ШКОЛА
СРЕДЊА ШКОЛА
- директорима, стручним сарадницима, наставницима и одељењским старешинама-

ПРЕДМЕТ: Остваривање образовно-васпитног рада учењем на даљину за ученике основних и средњих школа

Поштовани,

Обавештавамо вас да је Влада Републике Србије одлучила да се, због тренутне епидемиолошке ситуације у земљи, привремено обустави непосредни образовно-васпитни рад у основним и средњим школама на територији Републике Србије. У циљу остваривања права ученика на образовање, Министарство просвете, науке и технолошког развоја припремило је оперативни план за наставак рада школа у отежаним условима, кроз остваривање образовно-васпитног рада учењем на даљину, с обзиром на то да привремено обустављање непосредне наставе у школама не значи и обустављање образовно-васпитног рада са ученицима.

Почетак реализације образовно-васпитног рада учењем на даљину је 17. март 2020. године.

Оперативни план Министарства просвете, науке и технолошког развоја садржи различите облике реализације образовно-васпитних активности. Остваривање образовно-васпитног рада предвиђено је кроз различите начине и приступе у остваривању комуникације са ученицима и родитељима/законским заступницима (у даљем тексту: родитељи). На овај начин различити облици, начини и приступи у остваривању комуникације биће у функцији обезбеђивања потребних информација и подршке у остваривању образовно-васпитног рада учењем на даљину, при чему ће се

водити рачуна о укупним људским и техничким ресурсима школа, као и техничким капацитетима породица ученика.

У организованом учењу на даљину које обезбеђује Министарство, фокус је на програмским садржајима општеобразовних и стручних предмета са највећим фондом часова. Осим тога, школе се обавезују да, у складу са сопственим ресурсима за подршку у учењу на даљину и уз коришћење доступних платформи за учење, осмисле начине за остваривање садржаја и у свим другим предметима и програмима, на основу прописаног плана и програма наставе и учења.

У циљу остваривања једнаких права на образовање све деце, школе су у обавези да, када не постоји могућност успостављања комуникације са ученицима уз употребу информационо-комуникационих технологија, изнађу алтернативне начине у пружању подршке у учењу, водећи рачуна о свим препорукама за превенцију ширења вируса COVID-19, имајући у виду, пре свега, ученике који долазе из породица ниског социо-економског статуса, као и све остале ученике којима нису на располагању електронски видови комуникације и други савремени комуникациони ресурси.

Смернице за планирање и реализацију образовно-васпитног рада путем учења на даљину у периоду када нема непосредне наставе, а у зависности од нивоа образовања и васпитања и облика који је предвиђен, су:

1. Едукативни садржаји за учење на даљину који се емитују на трећем каналу Радио-телевизије Србије (РТС Канал 3) за ученике основне школе

- Свакодневно, почев од 8.00 часова, шест дана у недељи, биће емитовани посебно припремљени и адаптирани образовни садржаји за ученике основне школе, који обухватају обрађене наставне јединице изабраних предмета, у складу са прописаним планом и програмом наставе и учења.
- Часови ће бити емитовани на РТС Канал 3, према распореду по разредима, који ће дан пре емитовања бити доступан на сајту Министарства просвете, науке и технолошког развоја (www.rasporednastave.gov.rs).
- За све ученике од 1. до 7. разреда емитоваће се образовни садржаји у блоковима од по два часа дневно.
- За ученике 8. разреда емитоваће се едукативни садржаји у блоковима од по три часа дневно, од којих ће два увек бити српски језик и математика, а трећи час је један од предмета који се полажу на завршном испиту. Ово треба имати у виду приликом планирања додатне подршке предметних наставника (презентације, задаци за вежбање).
- У наредним данима биће емитовани часови и на језицима националних мањина, о чему ће школе бити благовремено информисане путем сајта Министарства и сајтова националних савета националних мањина. Такође, на платформи РТС Планета за ученике припаднике националних мањина који у целости похађају наставу на матерњем језику, биће доступни и други дигитални садржаји, као и снимци часова, о чему ће бити обавештени путем сајта Министарства и сајтова националних савета националних мањина.

- За ученике којима је потребан структуриран индивидуализован приступ у раду, односно прилагођавање у оквиру индивидуалног образовног плана (ИОП), ИОП-1, ИОП-2 и ИОП-3, потребно је да наставници припреме посебне материјале за учење и да их учине доступним ученицима на начин који договоре са њиховим родитељима.
- У случају да интернет није доступан свим ученицима, обавеза је директора и одељењских старешина да распоред часова који ће бити емитовани на РТС Канал 3 редовно објављују на месту које је директно доступно ученицима и родитељима. Места на којима може бити истакнут распоред су: улаз школе, спољашња огласна табла и слично. Распоред часова може се прослеђивати и путем SMS порука и друштвених мрежа (Viber група и слично).
- Обавеза школе је, такође, да се на школски сајт постави банер са линком ка сајту www.rasporednastave.gov.rs и ка обавештењима која се односе на емитовање часова на РТС Канал 3.
- Сви емитовани часови биће доступни и на платформи РТС Планета, где се могу накнадно и више пута прегледати, истог или наредних дана. О овој могућности, такође, треба обавестити ученике и родитеље и уколико је потребно, дати одговорајућу подршку за приступ овој платформи. Такође, потребно је обавестити ученике и родитеље да оператери неће наплаћивати проток и пренос података за наведене едукативне садржаје.
- Истовремено са емитовањем ТВ часова, наставници су у обавези да, у сарадњи са одељењским старешинама, остваре потребну комуникацију са ученицима и/или њиховим родитељима и када је потребно да дају додатна упутства за учење након емитованих садржаја (нпр. додатне презентације или задаци за вежбање у радној свесци, домаћи задаци – есеји, анализе, презентације, илустрације, цртежи и друго). Ово се односи и на предмете који ће бити мање заступљени учењем преко канала РТС Канал 3 (музичка култура, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање, страни језици, техника и технологија, информатика и друго).

2. Едукативни садржаји за учење на даљину који се емитују на каналу Радио-телевизије Србије - РТС Планета за ученике средње школе

- За ученике средње школе наставне јединице и теме биће доступне на платформи РТС Планета. Обавеза средње школе је да на свом сајту постави банер са свим линковима на којима се може приступити лекцијама и платформама за учење. Наставници су у обавези да, у сарадњи са одељењским старешинама, остваре потребну комуникацију са ученицима и/или њиховим родитељима и када је потребно да дају додатна упутства за учење након емитованих садржаја (нпр. додатне презентације или задаци за вежбање у радној свесци, домаћи задаци – есеји, анализе, презентације, илустрације, цртежи, извештај о мини пројекту и друго).

Посебно указујемо на потребу да, осим садржаја који ће бити припремљени за емитовање на РТС Канал 3 и платформи РТС Планета, наставници основних и средњих школа (општеобразовних и стручних предмета), будући да најбоље познају своје ученике, користе доступне дигиталне уџбенике и садржаје на начин који омогућава учење на даљину. Такође, указујемо и на могућност прилагођавања постојећих наставних припрема, материјала и презентацијама са упутствима за учење, тако да они буду доступни највећем броју ученика (електронска пошта, Viber група).

3. Онлајн платформе као подршка настави на даљину

Наставницима и ученицима основне и средње школе на располагању је велики број онлајн платформи (Viber, Zoom, Microsoft Teams), као и национална платформа за онлајн учење *Моја школа*. Њиховим коришћењем, наставници и ученици биће у ситуацији да остваре интеракцију и размену материјала у функцији савладавања програмских садржаја.

Упутства и педагошке препоруке за коришћење ових платформи моћи ће да се нађу на интернет страници www.rasporednastave.gov.rs и њихово коришћење је бесплатно.

На званичној интернет страни Министарства биће постављена одговарајућа упутства, као и обавештења о датумима у вези са почетком њиховог функционисања.

За потребе подршке ученицима у учењу, апелујемо на хоризонталну размену међу наставницима у школи и између школа, како би се најквалитетнији садржаји учинили доступним ученицима (образовне веб странице, дигитални садржаји које је набављала школа, приватне веб странице и друго што доприноси остваривању циљева и задатака/исхода наставе одређеног предмета у зависности од програма образовања и васпитања у том разреду).

4. Оперативни план школе за организацију, спровођење и праћење учења на даљину

Обавезују се директор школе, наставничко веће и педагошки колегијум да без одлагања приступе изради **недељног оперативног плана са кључним активностима у остваривању образовно-васпитног рада**. Циљ овог планирања је да се обезбеди што већа укљученост ученика у различите видове учења, координисан рад наставника у припреми образовних материјала за ученике и праћење дневне опретећености ученика у складу са узрасним карактеристика. У праћењу дневне и недељне оптерећености ученика посебну улогу треба да имају одељењске старешине, јер ће на основу увида у недељне планове рада моћи да утичу на измене уколико се процени да су ученици превише оптерећени.

Обавезују се директори школа да недељне оперативне планове редовно достављају надлежној школској управи Министарства.

5. Праћење напредовања ученика у периоду учења на даљину

На основу материјала које наставници достављају ученицима и на основу повратних информација ученика након праћења ТВ лекција (часова) и других образовних садржаја, **потребно је да наставници бележе податке о напредовању ученика** до којих могу доћи кроз различите врсте размена (домаћи задаци, структурирана вежбања и провере, есеји, пројекти, презентације, цртежи и др.). Своје продукте и домаће задатке ученици могу достављати наставницима путем мејла (слике, фајлови) или у оквиру одабране онлајн платформе.

На основу повратних информација од ученика, а кроз хоризонталну професионалну размену планова и искустава, наставници треба да воде рачуна о дневној оптерећености ученика и одржавању потребног нивоа мотивације за учење, што се постиже добрим плановима формативног праћења. По нормализовању услова и по повратку у учионице, све квалитетне формативне оцене и увиди наставника могу бити значајно искоришћени за сумативно оцењивање на крају наставне године.

6. Евиденција о реализацији образовно-васпитних активности на даљину

За евиденцију образовно-васпитних активности на даљину одговорни су наставници и директор школе.

Наставници су у обавези да у електронски дневник евидентирају све реализоване ТВ часове и друге наставне јединице/теме које су реализоване путем других видова комуникације (РТС Планета, платформе за управљање електронским учењем, упутства дата мејлом и други алати за видео конференције) са напоменом о начину реализације (облик комуникације са ученицима и канал комуникације). Ова евиденција ће бити у функцији верификовања реализоване наставе, чиме се стварају услови да редован завршетак наставне године.

Евиденција наставе на даљину у школама које не користе електронски дневник треба да се заснива на белешкама и евиденцијама које на индивидуалном нивоу воде наставници, да би се, по нормализовању услова, потребни подаци могли накнадно унети у књиге евиденције образовно-васпитног рада.

Обавезују се **директори школа** да прате и ажурирају све видове евиденције која се води у периоду када постоји организовано учење на даљину.

7. Додатни видови подршке ученицима у учењу на даљину

Потребно је да **одељењске старешине** подстичу ученике на редовно учење и рад, да им пруже подршку у томе, при чему могу користити различите видове електронске комуникације. Ова комуникација је у функцији пружања психо-социјалне подршке и од посебне важности је за ученике и родитеље у привремено отежаним условима и у припреми за прелазак на редовни режим наставе и учења.

Потребно је да **стручни сарадници** помогну наставницима у изради наставних материјала који се могу користити приликом учења на даљину, као и у комуникацији са ученицима и родитељима. Такође, потребно је да стручни сарадници осмисле радионице и/или материјале за рад са ученицима у домену организације учења и слободног времена, техника учења, самовредновања напредовања кроз учење и у областима које се специфично односе на васпитни рад са ученицима (један од предлога су радионице преко Microsoft Teams, Zoom, Skype или Viber).

8. Информисање и комуникација

Обавезују се директори школа да информације о здравственом статусу ученика, добијене од родитеља ученика и одељењских старешина, редовно прослеђују надлежној школској управи.

Обавезују се директори школа да редовно прате информације, упутства и захтеве надлежних органа и служби и да обезбеде проток информација ка одређеним корисницима.

У наредним данима школе ће добијати додатне информације у вези са новим могућностима организације учења на даљину уз коришћење информационо-комуникационих технологија.

Додатне информације у вези са учењем на даљину, као видом подршке настави, родитељи могу добити позивом на број телефона 011/735 05 57.

Указујемо директорима и наставницима на потребу поштовања свих превентивних мера за спречавање ширења вируса COVID-19, што значи да укупна комуникација и сарадња на планирању наставе треба да буду организовани тако да се смањи непосредни контакт и боравак већег броја људи у школи. Уз све претходно уведене здравствено-хигијенске мере и њихову доследну примену, обавеза директора школе је да организује дежурства, како би се осигурала дневна комуникација са надлежним службама, као и са родитељима ученика који нису у могућности да користе електронске видове комуникације.

Обавезују се директори школа и одељењске старешине да сва упутства у вези са превенцијом ширења вируса COVID-19, добијена од надлежних институција, проследе родитељима електронским путем или да их обавесте путем спољашњих огласних табли.

Директоре школа упућујемо на надлежне школске управе у вези са свим питањима која се односе на комуникацију, обавештавање, организовање и праћење наставе на даљину.

Напомињемо да су директори школа дужни да обезбеде редовно праћење адресе електронске поште (e-mail) коју је школа унела у информациони систем *Дситеј*. Школе које немају приступ адреси која је наведена у *Дситеју* треба хитно да доставе валидну адресу коју прате, тако што тачан назив школе, насеље, место, адресу, матични број школе и нову адресу електронске поште коју редовно прате, доставе на адресу електронске поште katarina.micic@mpn.gov.rs .

Заједничким напорима, добром координацијом и синхронизованим активностима можемо допринети да се актуелна кризна ситуација за образовни систем, али и систем у целини, предупреди и тиме ублаже њене последице. У том смислу, позивамо вас на посвећено деловање и одговорно поступање!

Захваљујемо на разумевању и сарадњи,

МИНИСТАР

Младен Шарчевић